



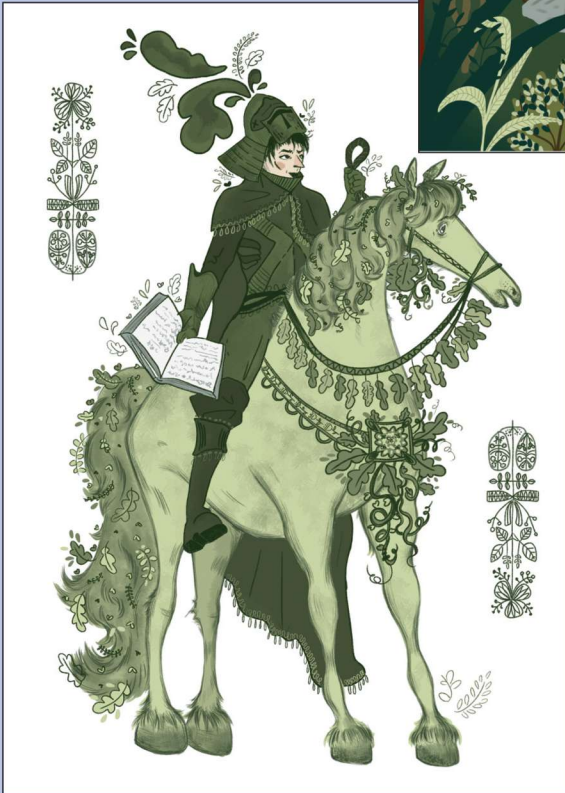
Међународни центар књижевности за децу  
ЗМАЈЕВЕ ДЕЧЈЕ ИГРЕ



## ЗАПАДНО ОД МЕСЕЦА

Изложба илустрација из књиге нордијских народних бајки  
*Источно од Сунца и западно од Месеца*

2025.



## Наталиа Ползовић – Поздрав, Источно од Сунца

Млада новосадска уметница Наталиа Ползовић у два је наврата добила прилику да својим илустрацијама украси издања Змајевих дечјих игара. Први пут као ученица новосадске средње Школе за дизајн „Богдан Шупут“, када је као од један аутора реализовала неколико илустрација за избор велшких, енглеских, ирских и шкотских бајковитих приповести под називом *Архивелај бајки*. Други, најновији ангажман за истог издавача представља самосталан рад на илустровању избора нордијских народних бајки *Источно од Сунца и западно од Месеца*.

У овом другом ангажману, приметан је афинитет Наталие Ползовић према традиционалној јапанској графичкој, а на моменте и према савременој илустрацији за децу која је карактеристична за ову земљу.

Одлуку да се две географски веома удаљене културе међусобно повежу на овакав начин видимо као акт транскултуралног промишљања улоге бајке у савременом друштву. Транскултурни феномен еволуира већ неколико деценија, представљајући један од глобалних трендова у култури, у свету испреплетаних информационих, медијских, економских и политичких чинилаца, а чији је резултат хибридни производ.

У том погледу не можемо а да не поменемо актуелну популарност целокупне јапанске културе која је Европљанима раније била егзотична, а данас тако блиска и свакодневна. Због тога нам цитати код ових илустрација делују пријемчиво, иако је у овом случају реч о нордијским бајкама које у свом филозофском садржају поседују један другачији поглед на свет у односу на онај далекоисточни.

Изразите стилске одлике јапанске традиционалне графике у грађењу ликова и композиционих аранжмана посебно су уочљиве код илустрација на насловној корици, затим „Бајке о зеленом витезу“, „Бајке о поларној светлости“, а онда и бајкама „У Водановом заточништву“ и „Црвена и црна шкриња“. По угледу на ликовну традицију Јапана, уметница је асимилирала визуелна решења као што је, на пример, употреба јарких боја, карактеристичних за јапанске дрворезе из средине 19. и почетка 20. века, али и друга, попут одсуства или веома скраћене перспективе у простору, и присуства инскрипције као композиционог елемента.

Осим ових ликовних вредности, потребно је поменути интерполацију текста и илустрације, где нам је посебно занимљива данска „Бајка о Зеленом витезу“, која у својој графичкој интерпретацији нуди приказ стилизованог средњовековног јапанског оклопника, чија се представа у односу на текстуални садржај, у контексту европске културе, може читати на нивоу симбола. Први ниво реферише на фантазмагорију о средњовековном европском витезу, док други представља метафору природе. Ово читање потпомогнуто је галеријом архетипских симбола, попут зелене боје која указује на природу, коња као симбола питомости и чистоте, витеза који доноси спасење и правичност, отворене књиге као извора мудрости.

У глобалу посматрано, овде је приказан занимљив рад, артикулисан уз богат корпус ликовних и композиционих елемената, чији је циљ да се публици отвори нови простор читања, обликован у свету глобалне културе. Илустраторка као да нас опомиње и подсећа да на овом свету нисмо сами већ да делујемо међусобно повезани и да је у том погледу потребно бити отворен за различите културе и њихове садржаје. Паралелно, овим ставом се открива и позиција уметника који функционише у контексту глобалне културе, у доба владавине медија.

26. августа 2025.



Др Здравко Рајчевић,  
теоретичар уметности



*Реализација пројекта*  
**ЗАПАДНО ОД МЕСЕЦА**  
Душица Мариновић и Милица Дондур Мишков

*Ауторка илустрација*  
Наталиа Ползовић

*Сарадници на реализацији*  
Ученици Школе за дизајн „Богдан Шупут“ у Новом Саду,  
проф. Слађана Екрес, мр Јованка Улић, Светлана Зејак,  
Игор Лазин, Весна Карајовић

Подршка пројекта ЗАПАДНО ОД МЕСЕЦА  
Град Нови Сад – Градска управа за културу

